

Ο Μυστικός Αμνός

Πολύπτυχο, 1432

Γάνδη - Βέλγιο

Hubertus και Jan Van Eyck

- Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο
Πανεπιστημίου Αθηνών
- Διδακτικό υλικό στο μάθημα των
Θρησκευτικών
- Τάξη Β΄ Γυμνασίου
- Σχολικό έτος 2014-15
- Καθηγήτριας Γ. Παπαδάκης

- Το έργο Ο Μυστικός Αμνός ή Η Προσκύνηση του Μυστικού Αμνού άρχισε το 1420 από τον Hubertus Van Eyck και, όταν αυτός πέθανε, συνεχίστηκε το 1426 από τον αδερφό του Jan. Ολοκληρώθηκε το 1432. Διαστάσεις: (ανοιχτό) 3,75X5,20 εκ. Πρόκειται για μια μνημειώδη σύνθεση, η κεντρική παράσταση της οποίας παρουσιάζει τον Αμνό σε βωμό, σύμβολο της σταυρικής θυσίας του Χριστού και της θείας Ευχαριστίας.
- Η κλειστή μορφή του πολυπτύχου περιλαμβάνει προφήτες και σίβυλλες, τον Ευαγγελισμό, τους δωρητές, τον Ιωάννη τον Πρόδρομο και τον Ευαγγελιστή Ιωάννη σε μονοχρωμία, που μιμείται τη γλυπτική.

Το πολύπτυχο κλειστό

Το πολύπτυχο ανοιχτό

- Όταν το πολύπτυχο είναι ανοιχτό, η εικονογραφία του στηρίζεται σε ένα ισχυρό κάθετο άξονα που διατρέχει τα διάχωρα, αρχίζοντας από την άνω παράσταση του Πατέρα-Θεού πλαισιωμένου από την Παναγία και τον Ιωάννη τον Πρόδρομο. Αριστερά και δεξιά υπάρχουν μουσικοί άγγελοι, ενώ στα ακραία ανοίγματα βλέπουμε γυμνούς τον Αδάμ και την Εύα. Πάνω απ' αυτούς, σε σφαιρικά τρίγωνα και με την τεχνική της μονοχρωμίας, αναπαριστάται η θυσία του Κάιν και του Άβελ (αριστερά) και η δολοφονία του Άβελ (δεξιά).

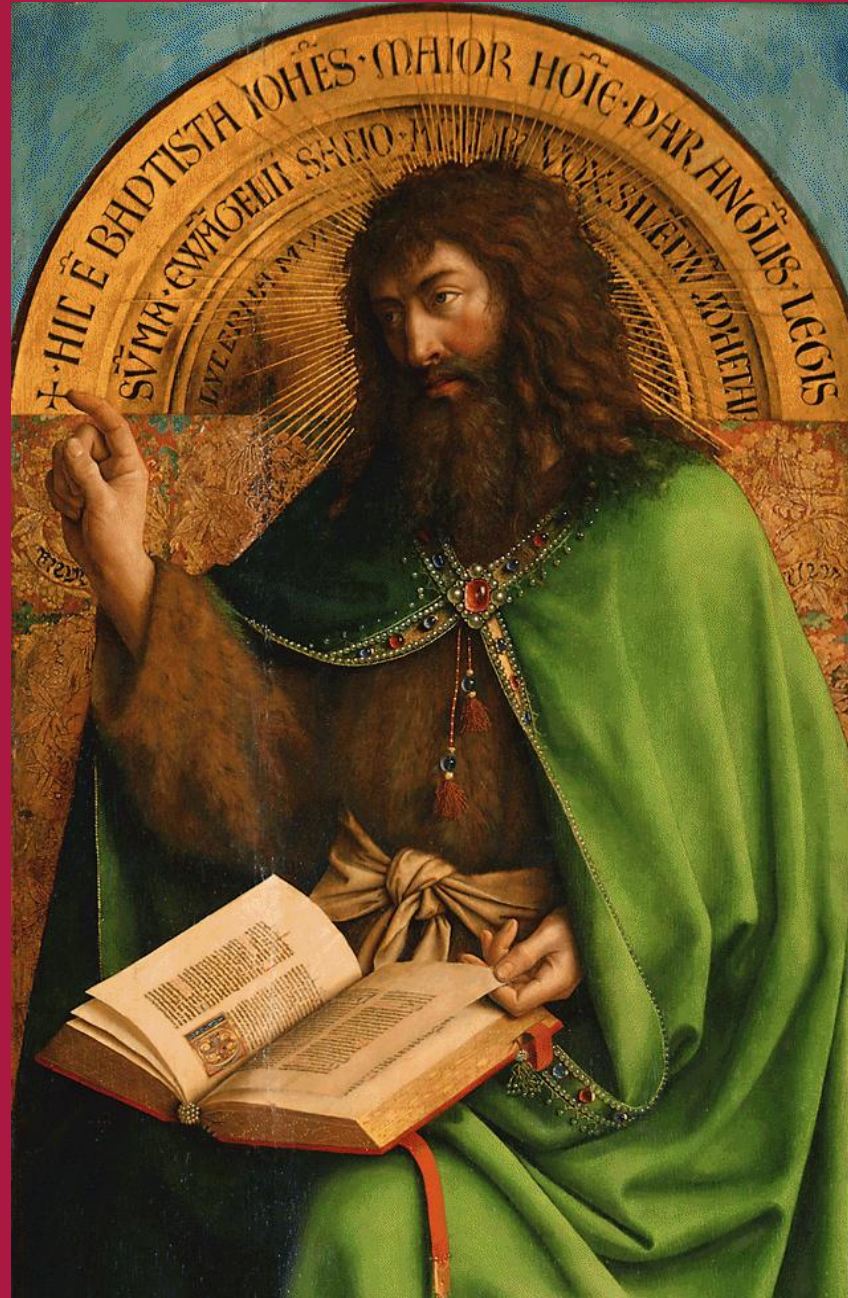
Η Παναγία (άνω διάχωρο)

Ο Θεός-Πατέρας ή η Αγία Τριάδα (άνω διάχωρο)

Ιωάννης ο Πρόδρομος (άνω διάχωρο)

Μουσικοί άγγελοι, Εύα (δεξιό άνω άνοιγμα)

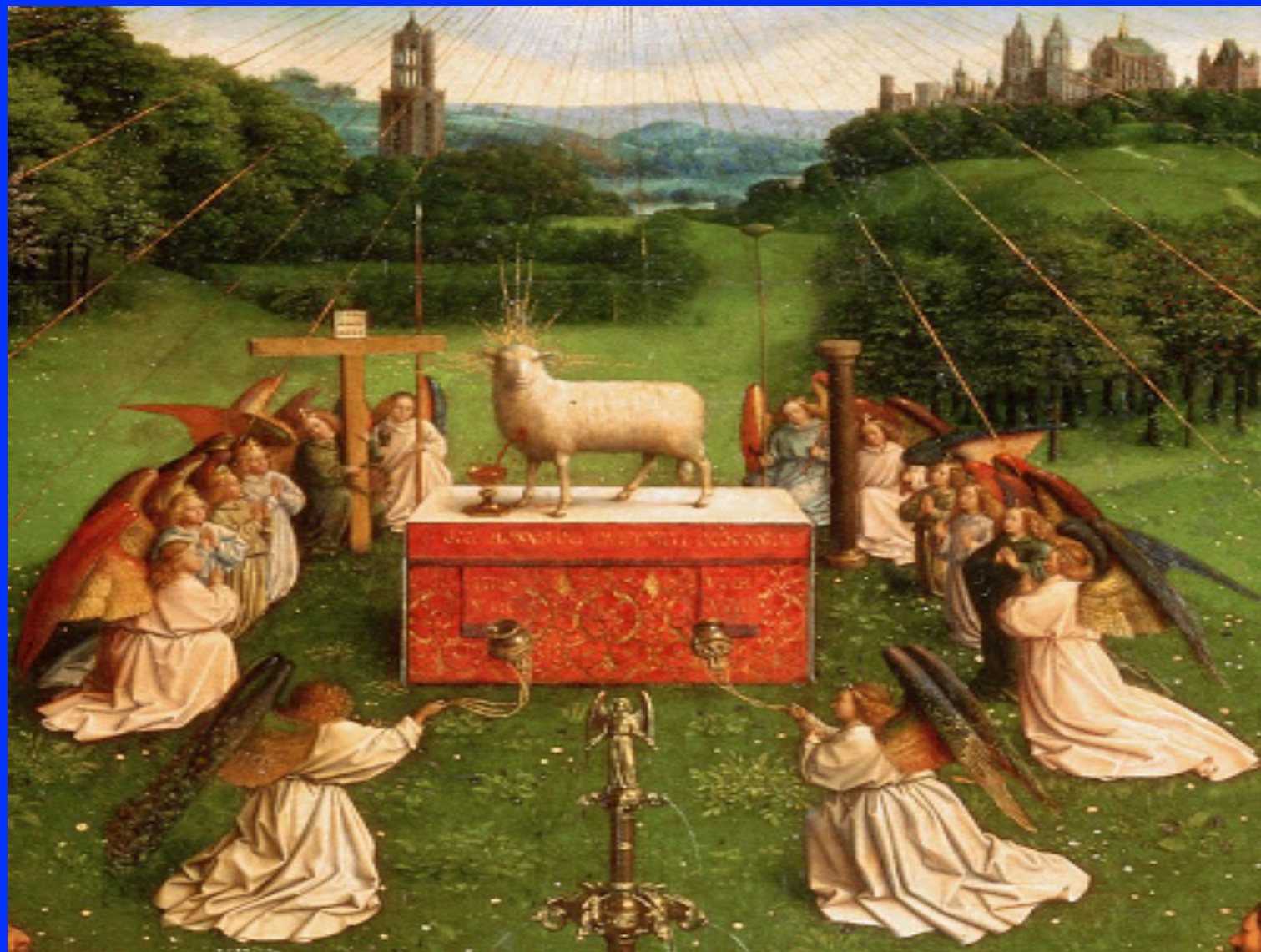
Μουσικοί άγγελοι

- Στην κεντρική παράσταση παρουσιάζεται ο Αμνός που χύνει το αίμα του σε δισκοπότηρο – σύμβολο του σταυρικού θανάτου του Χριστού και της θείας Ευχαριστίας, σύμφωνα με τη φράση του Προδρόμου από το Ευαγγέλιο του Ιωάννη (Ιω. 1,29): «Ίδε ο αμνός του Θεού, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου». Περιβάλλεται από αγγέλους που κρατούν τα σύμβολα του Πάθους και θυμιατήρια. Ο κατακόρυφος άξονας περνάει από τον αμνό και κατευθύνεται στην Πηγή της ζωής σε σχήμα οκταγωνικό, σύμβολο του βαπτίσματος.
- Από τις τέσσερις γωνίες του χώρου προσέρχονται σχηματίζοντας τις ακτίνες ενός αστεριού ιερωμένοι, άγιες γυναίκες με βάγια, προφήτες της Π. Διαθήκης, οι Απόστολοι και άνθρωποι της Κ. Διαθήκης. Στα ακραία κάτω ανοίγματα Ιππότες του Χριστού, ασκητές της ερήμου, αναχωρητές και άγιοι προσέρχονται επίσης για να προσκυνήσουν τον Αμνό.

Η προσκύνηση του αμνού (κεντρικό κάτω διάχωρο)

Οι Απόστολοι γονατιστοί δίπλα στην Πηγή της Ζωής, μαζί με ιερωμένους και λαϊκούς της Κ.Δ.

- Με το έργο αυτό ανοίγονται νέοι δρόμοι στη ζωγραφική. Ολοκληρώνεται η συμβολική εικονογραφία του μεσαίωνα και αναπτύσσεται η ρεαλιστική αναπαράσταση του κόσμου, που φέρνει πιο κοντά την Αναγέννηση.
- Το φως αποκτά σημαντικό ρόλο στην διατύπωση των μορφών και του χώρου. Παύει πια το ομοιόμορφο φως ή το χρυσό φόντο, που προερχόταν από τη βυζαντινή τέχνη και είχε επί αιώνες επικρατήσει στη μεσαιωνική ζωγραφική.
- Η επιμονή των Van Eyck στην ανάδειξη της παραμικρής λεπτομέρειας των ενδυμάτων, των μετάλλων, των πολύτιμων λίθων, θα αποτελέσει το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της φλαμανδικής τέχνης
- Ωστόσο, η επιμονή αυτή στην λαμπρή επιφάνεια κάθε πολύτιμης ύλης, είναι κατάλοιπο του μεσαιωνικού αξιώματος: «Ο Θεός είναι φως». Το φως γίνεται ιερό στη λατρευτική πράξη.

Λεπτομέρεια αγγέλου και βιβλίου που κρατά ο Πρόδρομος

Λεπτομέρειες κοσμημάτων και κορόνας του Πατέρα-Θεού

Λεπτομέρειες βλάστησης και αρχιτεκτονικής βάθους
(σαράντα δύο είδη φυτών περιλαμβάνονται στο πολύπτυχο)

Λεπτομέρειες

Τέλος παρουσίασης

